
Διαχείριση πανδημικών κρίσεων για μαθητές/τριες με αναπηρία: πορίσματα και εργαλεία

Τετάρτη 20 Σεπτέμβρη 2023

Ο αντίκτυπος της πανδημίας στα ενταξιακά συστήματα εκπαίδευσης στην Ευρώπη

Μάρη Κυριαζοπούλου

Επισκόπηση της παρουσίασης

- Η δραστηριότητα 'Building Resilience through Inclusive Education Systems' (Χτίζοντας Ανθεκτικότητα μέσω Ενταξιακών Συστημάτων Εκπαίδευσης) (BRIES, 2021-2024).
- Τα βασικά συμπεράσματα
 - ✓ Μεταμορφώσεις στη μάθηση και τη διδασκαλία
 - ✓ Τεχνολογία και προσβασιμότητα
 - ✓ Μαθησιακή απώλεια και διορθωτικά μέτρα
 - ✓ Ψυχική υγεία και ευεξία
 - ✓ Επικοινωνία και συνεργασία
 - ✓ Αποφάσεις διακυβέρνησης και χρηματοδότησης στο εκπαιδευτικό σύστημα

Ο αντίκτυπος της πανδημίας

- Η πανδημία COVID-19 έχει φέρει μια απροσδόκητη **παγκόσμια κρίση** με δραματικές συνέπειες για τη **δημόσια υγεία, την οικονομία και την κοινωνία**. Τα εκπαιδευτικά συστήματα έχουν αντιμετωπίσει μεγάλες διακοπές από τον Μάρτιο του 2020, όταν οι περισσότερες Ευρωπαϊκές χώρες περιόρισαν την πρόσβαση ή έκλεισαν τα σχολεία
- Σε αυτό το πλαίσιο, το European Agency for Special Needs and Inclusive Education πραγματοποίησε ένα έργο/δραστηριότητα **‘Building Resilience through Inclusive Education Systems’** (Χτίζοντας Ανθεκτικότητα μέσω Συστημάτων Ενταξιακής Εκπαίδευσης) (BRIES, 2021-2024)

Η δραστηριότητα BRIES

Η δραστηριότητα BRIES χαρτογράφησε πώς η πανδημία COVID-19 έχει:

- **επηρεάσει** τα ενταξιακά συστήματα εκπαίδευσης στην Ευρώπη,
- τα **διδάγματα** που αντλήθηκαν και
- πώς να μετατραπεί η κρίση σε **ευκαιρία οικοδόμησης ανθεκτικότητας/ελαστικότητας**.

Επιπλέον, διερέnuσε πώς τα κράτη μέλη του Agency μπορούν να βελτιώσουν τον **συντονισμό** στα εκπαιδευτικά τους συστήματα και μεταξύ τους.

Η δραστηριότητα BRIES

- Ο γενικός στόχος της δραστηριότητας είναι να **αναλύσει τον αντίκτυπο** της πανδημίας στα **συστήματα ενταξιακής εκπαίδευσης** στην Ευρώπη.
- Η δραστηριότητα παρέχει **ευκαιρίες για μάθηση από την κρίση**, με την συμμετοχή εκπροσώπων φορέων από Ευρωπαϊκές χώρες για να προβληματιστούν συλλογικά για την εκπαίδευσή τους.
- Στοχεύει στην **παροχή εργαλείων** για τα σχολεία, τους μαθητές, τους εκπαιδευτικούς, τους γονείς, τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς για να ανταποκρίνονται σε μελλοντικές καταστάσεις έκτακτης ανάγκης.

Η δραστηριότητα BRIES

- Ως εκ τούτου, η δραστηριότητα επικεντρώνεται στην **ανταπόκριση** των συστημάτων ενταξιακής εκπαίδευσης στις Ευρωπαϊκές χώρες.
- Για να γίνει αυτό, αξιολογεί ιδιαίτερα τον αντίκτυπο της πανδημίας στους **ευάλωτους μαθητές και τις μαθησιακές τους διαδρομές, την προσαρμογή των μεθόδων διδασκαλίας, τις αλλαγές στους ρόλους των γονέων, τον αντίκτυπο στην ευημερία και τον τρόπο ενίσχυσης της ανθεκτικότητας.**

Η δραστηριότητα BRIES

- Η δραστηριότητα έδειξε ότι ενώ τα εκπαιδευτικά συστήματα έχουν **προσαρμοστεί** στις άνευ προηγουμένου αλλαγές που προκλήθηκαν από την πανδημία COVID-19, εξακολουθούν να υπάρχουν αρκετές **προκλήσεις**.
- Η αλλαγή από τις **δια ζώσης σε μικτές τάξεις** (συνδυασμός πρόσωπο με πρόσωπο και εξ αποστάσεως εκπαίδευσης) έχει δημιουργήσει εμπόδια στην πρόσβαση στην εκπαίδευση για τους **ευάλωτους μαθητές**; κινδυνεύει σοβαρά η **ευημερία** των παιδιών, των οικογενειών και των δασκάλων; Αυξημένη **απώλεια μάθησης**; η **ποιότητα της διδασκαλίας** έχει επηρεαστεί καθώς η ψηφιακή και η εξ αποστάσεως εκπαίδευση απαιτούν επιπλέον χρόνο, δεξιότητες και πόρους.

Η δραστηριότητα BRIES

- Απομένει να αναπτυχθεί μία **συνεχής αξιολόγηση** της κατάστασης και μία **συντονισμένη και συστηματική ανταλλαγή πρακτικών** σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.
- Η δραστηριότητα BRIES στοχεύει στη **διευκόλυνση της ανταλλαγής** πρόσφατων εμπειριών μεταξύ των ενδιαφερομένων που αποκτήθηκαν κατά τη διαχείριση της κρίσης COVID-19 στην εκπαίδευση η διαχείριση της κρίσης COVID-19 στην εκπαίδευση.

Τα βασικά συμπεράσματα/ευρήματα σχετίζονται με 6 πτυχές

1. Μεταμορφώσεις στη μάθηση και τη διδασκαλία

- Κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19, όλοι όσοι εμπλέκονται στην εκπαιδευτική διαδικασία αντιμετώπισαν διάφορες **δυσκολίες** λόγω του σχετικού κλεισίματος των σχολείων και της στροφής στην εξ αποστάσεως μάθηση.
- Οι **ευάλωτοι εκπαιδευόμενοι** αντιμετώπισαν μεγαλύτερα προβλήματα, και οι **ανισότητες** εντός του εκπαιδευτικού συστήματος ενισχύθηκαν περαιτέρω.

1. Μεταμορφώσεις στη μάθηση και τη διδασκαλία

- Ειδικότερα, είναι απαραίτητο να προωθηθεί η απαραίτητη ανάπτυξη **ικανοτήτων για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση**, από την πλευρά των εκπαιδευτικών και των εκπαιδευομένων.
- Συνολικά, πρέπει να δημιουργηθούν **ολοκληρωμένες συμβουλευτικές υπηρεσίες**, να εφαρμοστούν **εκπαιδευτικά προγράμματα**, να **προσαρμοστούν τα υπάρχοντα προγράμματα σπουδών** και να **αναπτυχθούν ατομικές μέθοδοι αξιολόγησης** σε αυτόν τον τομέα.

2. Τεχνολογία και προσβασιμότητα

- Στο πλαίσιο του κλεισίματος των σχολείων, έχει αυξηθεί η χρήση ψηφιακών μέσων και πόρων για τη διαμόρφωση της μαθησιακής διαδικασίας. Ωστόσο, η **έλλειψη εξοπλισμού** στα σχολεία και η περιορισμένη πρόσβαση των μαθητών σε συσκευές και στο διαδίκτυο αντιπροσώπευε μεγάλα προβλήματα.
- Ως εκ τούτου, **οι ευάλωτοι μαθητές αποκλείστηκαν** από ορισμένες πτυχές της **μαθησιακής διαδικασίας** κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19 λόγω των υφιστάμενων **ψηφιακών φραγμών**

2. Τεχνολογία και προσβασιμότητα

- Ο ανεπαρκής ψηφιακός γραμματισμός δυσκόλεψε επίσης τη μετάβαση στη διαδικτυακή μάθηση κατά τη διάρκεια του κλεισίματος των σχολείων.
- Οι μελλοντικές εκπαιδευτικές πολιτικές σε αυτόν τον τομέα πρέπει να επικεντρωθούν στον **τεχνικό εξοπλισμό** των σχολείων, στην **απόκτηση ψηφιακών ικανοτήτων** και στη γενική **προσβασιμότητα όλων των πόρων** που είναι απαραίτητοι για όλες τις μαθησιακές διαδικασίες των μαθητών.

3. Μαθησιακή απώλεια και διορθωτικά μέτρα

- Η στροφή προς την εξ αποστάσεως εκπαίδευση στα σχολεία έχει μερικές φορές οδηγήσει σε **σημαντική απώλεια μάθησης** μεταξύ των μαθητών. Και σε αυτόν τον τομέα, η πανδημία έχει **επιδεινώσει** τις υπάρχουσες ανισότητες το σχολικό σύστημα.
- Για να αντιμετωπιστεί αυτή η μαθησιακή απώλεια, απαιτείται νέα κατανόηση του **μαθησιακού περιεχομένου** και αυξημένη **εστίαση στην απόκτηση δεξιοτήτων**. Πρέπει να ληφθούν κατάλληλα **μέτρα αξιολόγησης και υποστήριξης** που αναγνωρίζουν και αντιμετωπίζουν κατάλληλα την απώλεια μάθησης.

4. Ψυχική υγεία και ευεξία

- Η πανδημία του COVID-19 και οι αλλαγές στο σχολικό σύστημα είχαν επίσης **σαφή αντίκτυπο στην ψυχική ευημερία** των εκπαιδευτικών, των μαθητών και των γονέων/οικογενειών.
- **Αυξημένο άγχος, υπερβολικές απαιτήσεις και απώλεια κινήτρων** είναι μερικά από τα θέματα που καταγράφονται.
- Στο μέλλον, **οι συμβουλευτικές υπηρεσίες ψυχικής υγείας** πρέπει να είναι διαθέσιμες σε όλους τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές δωρεάν, εντός και εκτός σχολείου.

4. Ψυχική υγεία και ευεξία

- Επιπλέον, οι εκπαιδευτικοί πρέπει να αποκτήσουν συγκεκριμένες ικανότητες για να **βελτιώσουν τη δική τους ευημερία** και να ανταποκρίνονται περισσότερο στην **ευημερία των μαθητών τους**.
- Η ψυχική υγεία πρέπει επίσης να αποτελεί μέρος της **εκπαιδευτικής παρακολούθησης και των διαδικασιών διασφάλισης ποιότητας**

5. Επικοινωνία και συνεργασία

- Η **επικοινωνία και η συνεργασία** διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο στο πλαίσιο των αλλαγών στο εκπαιδευτικό σύστημα.
- Πρώτον, υπάρχει ανάγκη τόσο για **εθνική όσο και για διεθνή δικτύωση, ανταλλαγή πληροφοριών και ευρημάτων και μάθηση ο ένας από τον άλλο**. Για αυτόν τον λόγο,
- Τα δίκτυα πρέπει να **επεκταθούν** και να διατεθούν **ευκαιρίες ανταλλαγής**.
- Επιπλέον, πρέπει να τονιστεί η **συνεργασία** εντός των χωρών και, κυρίως, των συντελεστών της

5. Επικοινωνία και συνεργασία

- Το σχολικό σύστημα πρέπει να συμμετάσχει στη θέσπιση αυτών των μέτρων. Επιπλέον, η επικοινωνία μεταξύ εκπαιδευτικών και γονέων/οικογενειών πρέπει να ενισχυθεί και να αναπτυχθεί.

6. Αποφάσεις διακυβέρνησης και χρηματοδότησης στο εκπαιδευτικό σύστημα

- Οι αποφάσεις για την **εκπαιδευτική πολιτική** ήταν απαραίτητες για την αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19 στο εκπαιδευτικό σύστημα.
- Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι απαιτούνται μέτρα πολιτικής και κατευθυντήριες γραμμές, αλλά πρέπει να υπάρχει **ευελιξία και αυτονομία σε επίπεδο σχολείου και δασκάλου**.
- Επιπλέον, οι πολιτικές **δεν πρέπει να στιγματίζουν συγκεκριμένες ομάδες**, όπως φάνηκε αρκετές φορές κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19.

6. Αποφάσεις διακυβέρνησης και χρηματοδότησης στο εκπαιδευτικό σύστημα

- Πρέπει επίσης να γίνουν οικονομικές επενδύσεις στο εκπαιδευτικό σύστημα στο μέλλον, για τη βελτίωση του **σχολικού εξοπλισμού**, τη διεύρυνση της **πρόσβασης των μαθητών στους απαραίτητους πόρους μάθησης** και την εφαρμογή **διορθωτικών μέτρων**.
- Υπάρχει ανάγκη να αναπτυχθούν **σχέδια ανάκαμψης και δράσης**, τα οποία πρέπει επίσης να εφαρμοστούν σε όλες τις βαθμίδες του εκπαιδευτικού συστήματος

Οδηγίες για τη δημιουργία μιας κουλτούρας αποτελεσματικής επικοινωνίας

- Συναντήσεις μαθητών, γονέων, δασκάλων, υπευθύνων χάραξης πολιτικής στη Βουλγαρία, Εστονία, Γερμανία, Ελλάδα, Ιρλανδία, Σουηδία για να εξεταστεί ο τρόπος με τον οποίο τα συστήματα ενταξιακής εκπαίδευσης επηρεάστηκαν από την πανδημία, τα διδάγματα και πώς να μετατραπεί η κρίση σε ευκαιρία οικοδόμησης ανθεκτικότητας

4 βασικά στοιχεία αποτελεσματικής επικοινωνίας

- Η συμμετοχή των ενδιαφερομένων οδηγεί σε αξιόπιστες, διαφανείς και σαφείς διαδικασίες επικοινωνίας
- Η σαφήνεια είναι απαραίτητη για τη διασφάλιση πληροφόρησης που έχει σαφήνεια, συνέπεια και είναι προσβάσιμη
- Εμπιστοσύνη: τα ενδιαφερόμενα μέρη ακούγονται και τα σχόλιά τους εκτιμώνται και λαμβάνονται υπόψη
- Διαφάνεια: οι πληροφορίες είναι διαθέσιμες με προσιτό τρόπο

Contact

www.european-agency.org

European Agency for Special Needs and Inclusive Education
Østre Stationsvej 33, DK-5000 Odense C, Denmark

secretariat@european-agency.org

Tel.: +45 64 41 00 20

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Commission. Neither the European Union nor the European Commission can be held responsible for them.